

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, imiši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za ostanila plačuje se od četiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Megleni nazori.

Anders begreift' ich wol, als sonst in
Menschenköpfen,
Malt sich in diesem Kopf die Welt.
Schiller.

Te besede iz Don Carlosa prišle so nam nehoté na misel, ko smo zopet in zopet prečitali odgovor v treh odstavkih, kateri je „Slovenec“ posvetil našemu skromnemu vzklicu na čas, ko je isti „Slovenec“ pisal še: „Liberalci naj brani klerikalca, klerikalec naj brani liberalca in obadva naj branita slovenski jezik, slovensko vero, slovensko poštenje.“ Nič kaj prijeten ni bil gospodom razglasiteljem javnega mnenja katoliškega ta spomin in skušali so ga izbrisati s tremi članki, v katerih hoté precizovati svoje stališče ter razjasniti pogoje sloge in sestanka. — Dejali smo „hoté“, kajti mi teh člankov navzlic vsi pazljivosti nismo razumeli in uverjeni smo, da se je takisto godilo tudi premnogim čitateljem „Slovenčevim“, ki še niso prodrli v misterije „tomistiškega“ njegovega modroslovja. Zategadelj moramo le iskreno obžalovati, da so dali vodje „katoliške“ stranke v tako važni zadevi besedo pristašu, kateri je očitvidno mnogo, premnogo čital, a malo, premalo prebavil, kateri ima o politiki slovenski očitvidno še jako meglene nazore. V posebno čast naši novi stranki ne bo in ne more biti, ako se bodo ti članki smatrali kot karakteristikon cele stranke in kot dokaz, da jej nedostaje že jasnih in resnih razlogov za njeno početje. Mi pa tega danes še nečemo storiti in zato odgovorili bodemo čisto na kratko in stvarno na mrvico jasnih nazorov, izraženih v napominanih člankih. In tudi to storimo le zaradi tega, da se nam ne bo očitalo, da molčimo na ponudbo sprave, če tudi le do zdevno ponudbo.

In da je ponudba le dozdevna, toliko pač jasno razvida iz meglenih člankov „Slovenčevih“. Podvržite se našim, jedino izveličevalnim nazorom in kadar vam bo prevzvišeni in uzorni vladika Ljubljanski izdal svedočbo „Laudabiliter se subjecerunt“, tedaj bo sprava gotova. To je v kratkih

in suhih besedah „Slovenčeva“ ponudba sprave. Na to imamo mi le jeden odgovor. Dokler boste vstrajali pri svojih, po trdnem našem prepričanju narodnemu napredku kvarnih skrajnostih — nikdar! Vi pravite: „Delujemo za svobodo cerkve in s tem delali bodemo tudi za narod.“ Kaj razumevate pod svobodo cerkve, tega niste povedali, navzlic vsem vzklicem na „naravno pravo“, „naravno estetiko“ in „cerkveno pravo“ in to nas je storilo skrajno nezaupne; tembolj, ker po dosedanjih izkušnjah od vaše „svobode“ ne moremo pričakovati ničesar dobrega. Govorite jasno, kakor govorimo mi, rekoč: Delujmo za narod in s tem delali bodemo tudi za utrjenje vere. Vidite, tu leži načelno nasprotstvo, tu se križajo naša pota. Katoliški cerkvi zajamčen je, kakor priznavate sami, večni obstanek, narodu pa ni in zlasti ne ubogemu narodu slovenskemu. In ta ubogi, mali naš narod bori naj se za svobodo cerkve v drugih mogočnih narodih? Za to mu pač nedostaje moči, to pač ne more biti njegova naloga, kakor smo dokazovali in dokazali že sto in stokrat. Naš narod stori svojo dolžnost v polni meri, ako ohrani neskaljeno vero Izveličarjevo samemu sebi, ako dá Bogu, kar je Božjega, v ostalem pa koncentruje vse svoje moči za narodni svoj obstanek. Tako sodimo mi in tako ste sodili nekoč tudi vi. Sedaj pa ne več. Leta 1875 pisali ste še: „branimo slovenski jezik, slovensko vero in slovensko poštenje“, sedaj pa pišete: „Branimo Slovincem vero, Slovincem jezik, Slovincem poštenje.“ (Cf. „Slovenca“ št. 247.) Zakaj je sedaj jezik na drugem mestu, dočim je bil prej na prvem? Kdo se je tedaj izneveril staremu slovenskemu programu, mi ali vi?

Druga točka našega razdora (po našem pa morda celó prva!) je oseba prevzvišenega knezoškofa Ljubljanskega. Vi nečete razločevati škofa od politika, rekoč, da bi bilo to absurdno, da je celo delovanje njegovo celotno. Da to ne velja, smo že opetovano dokazali. Vi trdite, da je vedno in povsod nastopil le kot katoliški škof, mi pa pravimo,

da bi moral nastopiti tudi kot slovenski škof. Vi trdite, da ga sme soditi le papež in nobena druga oblast na svetu in da nam daje pravico pritožbe le cerkveno pravo. Quod non! Nam se taka trditev vidi naivna in absurdna in mi pravimo, da ima politično delovanje škofa pravico soditi v prvi vrsti narod, v katerem živi in deluje dotični škof. Želeč dokazati v svojem servilizmu nasprotno, pobijate se z lastnim orožjem. Pistoč o katoliškega shoda resolucijah, trdi „Rimski Katolik“, „da nas niti sv. pisma besede (voces) toliko ne vežejo“, da bi morali vse podpisati. (Cf. „Slovenca“ št. 248 in „Rimski Katolik“.) In vendar naj nas veže vsaka beseda Ljubljanskega knezoškofa in glede njega naj ne velja načelo: In dubiis libertas! On, ki je vendar le človek, zmoti in grehu izpostavljen človek, on naj stoji tedaj nad sv. pismom! Gospoda, to so megleni, a tudi nevarni nazori. Caveatis!

In konečno še nekaj! Vi pišete: branimo poštenje slovensko. A kako vi branite dan danes to poštenje? Leta 1875 pisali ste: „klerikalec naj brani liberalca“, sedaj pa potujete liki Peter Amienski po deželi ter kličete grom in žveplo nad slovenske liberalce. Niti poštenosti prepričanja nam ne puščate, kot zaveznike židovskega laži-liberalizma, kot grobokope naroda, kot zagrizene nasprotnike katoliške vere in kot obrekovalce škofa nas kažete strmečemu narodu. Je-li to slovensko poštenje? Z nepopisno zlobnostjo zavijate naše besede, želeč nas diskreditovati v narodu in ako se drznemo v obrambo našega stališča opozoriti na zgodovinski faktum, tedaj nas kažete narodu in svojim duhovnim tovarišem kot gloriifikatorje Lutra in njegove reformacije, kot novodobne antikriste. Je-li to katoliško poštenje?

Hic Rhodus, hic salta! V javnosti, v javnem boji pokažite se prave katolike. Odložite bojna sredstva, kakoršna vam je potisnil v roke nekrščanski fanatizem, pustiti nam poštenje slovensko in s tem položili bodete prvi temeljni kamen slogi in spravi. V to vam radostnega srca ponujamo bratsko roko. Bodimo si politični nasprotniki, ako že drugače ne dopuščata tok časa, a borimo se s poštenim orožjem in pri-

LISTEK.

„Pokojni Toupinel“.

Osmešil bi se, kdor bi lahko francosko literarno blago, veseloigre in burke, ocenjal po estetičnem ceniku, katerega so okorni nemški doktrinariji v zakajenih svojih sobicah izumili v največje posmehovanje stvarjajočih umetnikov. Te vrste proizvodi pisani so v jedini namen, zabavati lahkoživi svet, ki vé ceniti dober dovtip, duhovit dijalog in ljubezniv paradokson ter ljubi nekoliko pikantne primese in se smeje komični situaciji. Vsakemu francoskemu pisatelju so lastna vsaj nekatera teh svojstev, in ker se francoski dramatični proizvodi prav po teh svojstvih odlikujejo od glasne in robate nemške ali specifično angleške burke, pridobili so na vseh gledališčih odlično mesto v repertoirju.

Tudi Aleksandra Bissona „Pokojni Toupinel“ je prava francoska burka; ker je zabavna in ven in ven zanimiva, moremo le odobravati, da se je spravila tudi na slovenski oder. Pisatelj se je lotil dokaj kočljivega predmeta. Pokojni gospod Toupinel bil je, dokler je živel, velik poštenjak in izvrsten zakonski mož, tako, da ga nista mogla pozabiti niti udova njegova, niti zvesti mu sluga. Ker je ostavil mlado, lepo in imovito udovo, ni čuda, da so se oglasili snubci in začetkom igre spoznamo se

s Toupinelovo udovo, že poročeno z gospodom Duperronom, ki se pa v mlademu zakonu ne čuti nič kaj srečnega. Soproga in stari sluga mu pri vsaki priliki postavljata v vzgled pokojnega Toupinela in to vznemirja njegove živce do skrajnosti ter obuja v njegovem srcu silno mržnjo proti svojemu predniku. Pokojni Toupinel pa ni bil vreden ljubezni svoje žene, kajti njegova varčnost in zvestoba je bila le navidezna; v solučni Tuluzi imel je maîtresso in zanjo trosil silne novce. Po notarju, ki se bavi z zapuščinsko obravnavo, izvé tudi gospa Duperron za postranske skoke pokojnega svojega soproga in k tej žalosti pridruži se še druga: sodeč po nekem računu, namenjenem pokojnemu možu, sumi, da ji je sedanjí soprog nezvest. Pa tudi Duperron izvé kmalu grozno novico. Obišče ga namreč star prijatelj, kapitan Mathieu, in mu govori o nekdanji Toupinelovi Tuluzki „pastaričici“, katero pa smatra za pokojnika pravo ženo. Doživel je ž njo nekoliko pikantnih dogodov, kar seveda v Duperronu, ki misli, da je soprog te pastaričice, ne vzbuja prijetnih čustev. Duperrona skrbi, da bi se soproga njegova in kapitan Mathieu sešla in da zapreči to neugodno eventualnost, skuša razna sredstva. Pisatelj je iz te zmešnjave napravil nekoliko jako komičnih situacij, katerim se ni moči nasmejati. Duperron izvedel je tudi, da je imela pastaričica za časa Toupinela ljubavno zvezo z nekim kompo-

nistom Valoryjem. Ta stanuje v isti hiši z Duperronom in je oženjen z bivšo ljubimko Toupinelovo, s tisto pastaričico, katero zasleduje Mathieu neutrudno, odkar jo je videl. Valory misli, da je poročen s pravo udovo Toupinelovo, Duperron, ki je nanj ljubosumen, misli, da je bila njegova žena nekdanj razuzdana ter preganja s svojo ljubosumnostjo Valoryja in soprogo svojo, Mathieu pa išče Valoryjevo ženo, misleč, da je ona prava udova Toupinelova. Ta del igre je izboren in silno komičen; situacije se hitro preminjajo, vse se vrši naglo, vse je zapleteno in vendar jasno ter zelo karakteristično. Končno se vsa stvar pojasni. Duperronu se odvali kamen od srca, Valory se utolaži, četudi mu ni všeč, kar je izvedel, lahkoživi kapitan Mathieu pa gre iskat novih avantur.

To neznatno in tudi ne posebno originelno snov umel je pisatelj izvrstno razplesti, tako, da se mora tehnična njegova spretnost res občudovati. Komika leži v pikantni situaciji, a vsi prizori so tako neprisiljeno smešni, tako naravni in zabavni, da se gledalec zanima za dejanje do konca, ako tudi koj po ekspoziciji ugane, kako se bode stvar rešila. Uspeh te, iz tako tankih nitij spletene burke zavisen je v prvi vrsti od igralcev. Le če so igralci popolnoma kos svojim nalogam, je mogoč sijajen uspeh te igre, kateri želimo, da bi se dolgo ohranila na slovenskem odru.

Malovrh

hranimo narodu ostudno prikazen pouličnih napadov. Proč s hinavščino, z meglenim modrovanjem in na dan s poštenjem slovenskim. Zategadelj pa tudi proč iz vaših glasil s fanatiki, ki so zgubili razum za to poštenje. Saj imate tudi v vašem taboru mož poštenih, razumnih in nezavisnih. Njim dajte besedo, ako vam je do tega, da se razprše megleni nazori, da nam zasije zopet solnce sprave in sloge!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 3. novembra.

Češka konferencija.

Konferencija se je vršila tako, kakor smo pričakovali. Odposlanci vzprejeli so primerno stilizovano resolucijo in se potem razšli. Vsaka stranka hodila bode svoja pota. Navzočnih je bilo 30 odposlancev, predsedoval pa je grof Egbert Belcredi. Moravski poslanec dr. Fanderlik pozdravil je zborovalce, povdarjajoč, da je konferencija potrebna vsled situacije, katero karakterizuje Dunajevskega in Pražaka odstop. Ker bi bilo za narod češki in za vso monarhijo nevarno, če bi levičarji prišli na krmilo, treba je najti sredstev, da se to zapreči. Dokler se v Češki ne združijo vse stranke, ne morejo češki poslanci imeti tistega upliva, kateri jim gre. Odločivna ni v tostranski polovici monarhije nobena stranka. Ali je torej mogoče porazumenje? V jedri seji pač ne, a tu se mu more položiti temelj. Grof Harrach izrekel je svoje zadovoljstvo, da se je sešla konferencija. Narod vé, da je treba sloge. Mej strankami so razna nasprotstva, a v nekaterih vprašanjih so v principu vsi istega mnenja. Državno pravo, ravnopravnost, zastopnik v vladi so taki predmeti. Vsak naj od taktike nekoliko odneha in dosego se bo porazumenje. Takšna žrtev ni nepatrijotična. Tudi z Nemci je iskati sprave, ali doseči jo je le z revizijo Dunajskih punktacij. Šleski Poljak Swiezy pravi, da so šleski Slovani doslej vedno našli podporo pri Čehih in Poljakih, a uspeha le nimajo. Srednjih in strokovnih šol nimamo, ljudske šole so utrakvistične, inteligencija in kapital so nam sovražni, pri uradnih ni dobiti rešila v slovanskem jeziku. Če bi se zjedinele vse češke stranke, mogle bi šleskim Slovanom veliko koristiti. Šleska veže zapadne in istočne Slovane in zato je z vsemi močmi delati, da se rešijo šleski Slovani preteče germanizacije. Dr. Herold tudi želi, da bi se našlo jedinstvo. Mladočehi so to željo že večkrat izrazili, zadnjič pri adresnem predlogu. Treba pa je konkretnih nasvetov. Kakšna pa naj bo bodoča taktika? Popuščanje po zmislu grofa Harracha besed je nemogoče. Naša taktika je znana. V čem naj se spremeni? Šleske pritožbe poznamo in vedno smo pripravljeni ravnati tako, da bi šleskim Slovanom pomagali. Moravan dr. Začek: Moravski poslanci ne morejo veleovati, po katerih potih naj hodijo zastopniki iz Češke, posledice nejedinstosti pa čutijo. Glavni steber moravskih Čehov v vladi se je odstranil. Navzlic vsemu nasprotstvu se moramo v posamnih vprašanjih vendar le zjediniti. Mi smo voljeni postopati po tisti taktiki, katero odobro vse češke stranke. Programa ne bomo izdelali, a v kardinalnih točkah se moremo zjediniti ter dogovoriti složno postopanje. Dr. Edvard Gregor: Porazumenja želijo tudi Mladočehi in pri vseh važnih vprašanjih obrnili so se tudi do drugih frakcij. Bodi uspeh današnjega posvetovanja kakor koli, gotovo ne bodo mladočeški poslanci nikdar storili odločivnega koraka, da bi ne povabili na sodelovanje druge narodne stranke. Dr. Skarda: V nekaterih principih, n. pr. gledé ravnopravnosti, smo vsi jedini, a nihče neče izreči jasne

besede o taktiki. Voliti bi bilo poseben komite, kateri določi vprašanja, kjer smo zložni. Če bo pa vlada hodila še nadalje po poti, na kateri se nahaja sedaj, začeti bomo morali odločno opozicijo. Stranke naj ne nasprotujejo druga drugi; najde naj se modus vivendi. Dr. Tuček: Komitè bi bil umesten, ker nimamo pred soboj programa, o katerem naj se posvetujemo. Brez uspeha se ne smemo raziti. Pripoznajmo vsaj potrebo zloge in izrecimo, da bomo na to delovali. Grof Harrach misli, da se je najprej tistih rečij lotiti, katere so vsem skupne. Sloga glede postopanja naj se dogovori od slučaja do slučaja. Dr. Julij Gregor: Komitè je nepotreben. Za skupno postopanje smo vsi uneti. Pričakovali smo, da nam predložite jasen program in konkretne nasvete, ker smo zelo različnega mnenja ravno v najvažnejših vprašanjih. O državnem pravu imajo konservativni veleposestniki druge misli, kakor mi, in Staročehi tudi. Nekateri navzočnih gospodov so sodelovali pri sklepanju punktacij. Sloga v taktiki se da doseči le, če se določijo politične težnje v glavnih potezah. Princ Karol Schwarzenberg: Klub konservativnih veleposestnikov je ukrenil udeležiti se konferencije, čeprav ni naroden klub. Pravce notranje politike se je zadnji čas izpremenil v našo škodo. Trdi se, da so vse tu zastopane stranke v nekaterih principih zložne. Mogoče, a jaz tega ne verujem. Mladočehi niso vedno delali v zmyslu sloge. Ko smo se hoteli zavarovati proti razkosevanju sodnih okrajev, predlagali so oni obtožbo ministra. Odklonili smo sodelovanje, ker je bila stvar fait accompli, ko je prišla do naše vednosti. Glavna hiba mladočeških politikov je, da precenjajo moč naroda in da računajo na krizo v vnanji politiki. Po našem mnenju bi bilo opustiti mladočeški radikalizem, ki je prav za prav socializem, če tudi se to ne priznava. Dr. Julij Gregor sodi, da se porazumenje da doseči, samo lotiti se je konkretnih vprašanj. Dr. Herold: Očitano, da tiramo opozicijo iz principa, ni korektno. Opozicija ni program in smoter naši politiki, ampak le sredstvo. Principu na ljubav tiramo opozicijo. Mi sodimo, da je vladni sistem škodljiv našemu narodu, da nam je vlada sovražna in zato delamo opozicijo. Vladi v malenkostnih rečeh oponirati, sistem pa podpirati, je hiba. Narod je v principijelnem nasprotstvu proti vladi in zato je principijelna opozicija umestna. Dr. Rieger priporočal je v daljšem govoru, naj mladočeški poslanci v državnem zboru zložno postopajo z odločivnimi faktori. Nerazdeljivost čeških dežela in ravnopravnost nas veže in želja, da se spremeni volilski red za Moravo in Šlesko ter da bodi zastopana Češka v vladi. Konečno predlagal je dr. Rieger resolucijo, katero so odposlanci brez ugovora vzprejeli. Resolucija glóve: Na konferenciji zbrani odposlanci strank iz Češke, Morave in Šleske izjavljajo, da se drže starih svojih načel ter zahtevajo uveljavljenje državnega prava, zagotovilo, da bodo dežele krone češke primerno zastopane v vladi in izvršitev ravnopravnosti v vseh deželah krone češke ter razvoj avtonomije. Voljni so, delovati energično v zavarovanje in faktično izvršitev teh principov in v interesu uspešnega delovanja zmatrajo kot koristno, če bi v tem oziru vse udeležene stranke dogovorno in skupno postopale.

Ogerska kriza.

Grof Szapary se je povrnil z Dunaja, a nihče ne ve, kaj je opravil. Sodi se, da ni dobil dovoljenja rešiti cerkvenopolitično vprašanje v zmyslu tistih obljub, katere je delal vladni stranki. Do 10. novembra, ko se začne v državnem zboru generalna debata o proračunu, morata biti tako ministerstvo kakor vladna stranka jedini v vseh teh vprašanjih. Jutri se vrši ministerski svet, zvečer pa se snide liberalna stranka in grof Szapary bo moral govoriti, če ne bo raje — odstopil.

Vnanje države.

Srbske razmere.

Radikalna stranka izdala je že svoj prvi oklic na volilce, liberalni centralni komite pa je sklican na današnji dan, da ukrepa o enakem oklicu. V radikalnih krogih se z nekim strahom opazuje približevanje liberalcev in naprednjakov. Regent Belimarković obiskal je Garašagina in se več ur z njim posvetoval. Če se liberalci in naprednjaki združijo, potem je težko misliti na zmago radikalcev.

Home-rule.

Angleško ministerstvo pripravlja sedaj home-rule v vseh podrobnostih ter bode dotično predlogo prinesla v parlament takoj po novem letu. Načrt izdelujejo tisti ministri, kateri imajo posebni upliv na irske razmere, delo pa nadzoruje sam Gladstone. O podrobnostih se še nič ne vé, konservativci se pa že sedaj pripravljajo na boj in roté svoje privržence in unijoniste, naj se ne udajo lisjaku Gladstoneu.

Dopisi.

Iz zgornje Šiške, 2. novembra. [Izv. dop.]

V mnogih krajih se vršijo letos občinske volitve; tudi pri nas v zgornji Šiški imeli bomo v kratkem volitev občinskega odbora, oziroma župana za prihodnjo dobo treh let.

Ker se je naš sedanji župan gospod Adolf Gallè že večkrat izrazil, (kmalu bode že dve leti, odkar je za novo volitev uložil prošnjo,) da ne mara biti več župan, nam bo zgornjim Šiščanom mnogo do tega, da si izvolimo zopet povsem dobre in vestne odbornike, da si bomo mogli potem iz mej njih izbrati sposobnega za težavni posel občinskega predstojnika.

Dobro bi bilo, da si izvolimo občinskega predstojnika zopet v zgornji Šiški, ker je tudi podobčinam prilično, če njih prebivalci, gredoč v Ljubljano ali iz Ljubljane, opravijo svoje občinske opravke prav lahko in z malo zamudo.

Ker je Šiška tako blizu Ljubljane, imamo dokaj izobraženih mož in tukaj nasvetujemo nekatere za odbornike, izmed katerih bi bil vsak zmožen za predstojništvo zgornje Šiške, od katerih pa nekateri za to mesto ne morejo v poštevi priti, ker ne bivajo stalno v naši občini. Mej temi so gg. Ravnihar, Račič, Krisper, Hudobivnik, Ahačič, nadalje kmetovalci: gg. Babnik, Šuštaršič, Jeras, prav izvrsten bi bil tudi g. Burger po domače Černe. Ker smo ravno tako blizu Ljubljane, priporočamo prav posebno gosp. Jaka Matjana, vrlega narodnjaka, ki je postal pred kratkim načelnik cestnega odbora. On bi bil zmožen, da prevzame občinsko predstojništvo v zgornji Šiški.

Večinoma (z malo izjemo) so nam v zadnjih tridesetih letih županovali možje nemškega mišljenja; pokažimo pa sedaj, da smo Slovenci. Za slovensko Šiško volimo slovenskega župana! To bode nam volilcem in našim občanom v veliko čast.

Več volilcev z zgornje Šiške.

Iz Tinjanske okolice v Istri, 2. novembra. [Izv. dopis.] (Istrsko vino.) Vinska letina pri nas sme se imenovati letos v vsakem obziru dobra. Ker je bilo poletje suho in izredno topla jesen, posebno pa o času trgatve, da se je spravilo grozdje v lepem, suhem vremenu, pridelali so, hvala Bogu, naši vinogradniki obilo in prav izvrstnega

Čakal je na engagement.

(Češki spisal Bogdan Kaminský, preložil Vinko.)

(Dalje.)

Zvečer smo sedeli v gostilni. Prišel je tudi ravnatelj, ki je nosil dolgo, rumeno vrhne suknjo, če prav je bilo po leti. Náme je gledal jako dobrohotno, rekel „mi umetniki“, bil najin gost in z velikim samozatavanjem večerjal samo dvakrat. Prišla je tudi gospa ravnateljica z nenavadno strogimi črtami v sila postarnem obrazu, a dolgo ni ostala. Ravnatelj jo je opravičil z njenim sedanjim stanom ter naju malone počastil s ponudbo kumstva.

Okrog desete ure poslala je ponj ravnateljica, naj vendar že gre domov. Ravnatelj je storil to še le na drugi poziv. Prisrčno nama je stisnil roko ter se toli ponižal, da naju je imenoval „brata“. Jako mu je bilo žal, da ne moreva ostati do drugega večera.

„Prav res, škoda, prijatelja, brata moja. Dali bomo „Moniko“, imamo jo na repertoaru, sam sem jo nekoliko predelal za naše razmere. Potem bi si napravili lep večer...“

Ostal je z nama sam junak in ljubimec z ženskim obrazom svojim, z množico nepočesanih las,

z visokim ovratnikom pri srajci, izrezani globoko pod jabolko in s svojim psevdonomom „Hanuš Zasmucký“.

Obračaje se časih k meni, pripovedoval je nekdanjemu drugu, kako je prišel na gledališče.

Nenavadnega na tem ni bilo nič. Sel je k gledališču kot sto družih. Videl je igrati, hodil v gledališče, kadar je mogel, zanemarjal šolo, gledal na igralce kot na polubogove ter za Seifertom, Slukovim in Mošno hodil v spoštljivi oddaljenosti po ves dopoludan. Pri izpitih je propadel, ubežal od roditeljev, seznanil se s sedanjim principalom svojim — in sedaj igra.

„Mogoče, da je bila tega kriva tudi kaka ženska,“ pride mi na misel.

Govorili smo o tem, kako je mogoče, da bi „Moniko“ in druge igre igrali štiri, prav za prav samo tri osebe, ker se gospé ravnateljice ni moglo prištevati; prišli smo na ostali repertoar, govorili o zastavljeni garderobi, ob občinstvu, o kritiki in sploh o stvareh, tikajočih se gledališča.

„A kaj nameravate početi dalje, gospod Zasmucký. Ali ne pojdete k večji družbi?“ vprašal sem junaka, ki je s slastjo jedel klobaso s čebulo.

„Čakam na engagement, pogajam se že“, pravi.

„Tu se ne naučim ničesar. Kolikokrat zvečer ob šestih še ne vemo, kaj bomo igrali. In pa z ravnateljico se ne moreva. Ne more me videti in zadira se v mé, kadar more. Godilo se nam je jako slabo, bilo je v prejšnjem bivališči našem, tam gaže sploh nisem videl. Namesto nje nam je kuhala ravnateljica. Jesti tega ni bilo mogoče. Kupila je vrečo krompirja in s tem nas je krmila. Štirinajst dnij nismo imeli družega v ustih kot krompir in jutraj malo brozge, kave. Nekoč sem si vpričo ravnateljice v njej umil roke — in od teh dob sem jej trn v peti. Stari, ta pleše, kot mu ona gode in boji se je, da...“

Govorili smo jako zaupljivo.

Pripovedovanje junaka, ki je bil pri gledališču še le tretje leto, bilo je dokaj zanimivo.

„Kaj pa vaša ljubimka?“ vprašam, radoveden spoznati damo, ki se nama je prvič žal pokazala ne baš od najkrasnejše strani.

Junak nekoliko zarudí. „Ta, o to je talent“, veli čez nekaj časa. „Gospodična Křinecka — ko bi bila pri večjem gledališču...“ Kot bi hotel opravičiti zadnji prizor, pristavi: „Kot jaz ima vso svojo garderobo na zadnji postaji.“ (Konec prih.)

vina. Izvrstnost črnega vina (terana) iz okolice Tinjanske (Antignana) je v obče znana, žali nas le to, da so letos cene vina izdatno pale in pri vsem tem vender-le pogrešamo navadnih kupcev iz Slovenkega. Praviijo, da so jih izbegale italijanska vina. Nesrečna ona „klavzula“! Z zadoščenjem pa čujemo iz raznih krajev, da se je že marsikdo nasitil italijanskega vina in nadejamo se, da nas skoraj obiščejo stari nam znanci in tudi drugi kupci. Opozorjamo zatorej gospode gostilničarje in krčmarje, kateri žele kupiti dobro in zdravo vino, naj se le-sem potrudijo, dobili ga bodo po izdatno nižih cenah kakor prejšnja leta. Želi li kdo kakovega pojasnila, postreže mu drage volje rodoljubni gosp. Ivan Defar, posestnik in gostilničar v Tinjanu, ako se na njega obrne. Potniki imajo za sem priti jako ugodno, ker iz Pazina, kamor se dopeljejo po državni železnici, odhaja pošta vsak dan brž po dolazku vlaka ob osmih zjutraj in o poludne ter dospje v Tinjan ob poludneših dopoldne in ob poludveh popoldne.

Gospode kupce, kateri sem pridejo, zagotavljamo, da se bodo zadovoljni domu vrnili, njihovi pivci pa se ne bodo tožili, da jih po italijanski čobodri boli glava. Zatorej svoji k svojim!

Domače stvari.

— (Slovenski poslanci pred svojimi volilci.) „Dolenjske Novice“ pišejo v zadnji številki: Naš državni in deželni poslanec gosp. Viljem Pfeifer obiskoval je v minulem tednu svoje volilce v Beli Krajini in v Novomeškem okraju ter jim poročal o svojem delovanju v državnem in deželnem zboru. Zaradi slabega vremena je moral nadaljevanje za ugodnejši čas odložiti, vender se je prepričal o glavnih težnjah in željah volilcev, o letošnjih prepogostih ujmah po Beli Krajini in o mnogih drugih rečeh, na katere bode obrnil vso svojo skrb.

— (Slovenski umetniki v tujini.) Naš rojak g. Bučar, o čigar prvem nastopu v Požunu smo svoječasno poročali, se je ondotni publici in kritiki zelo prikupil. Da zasluži laskavo naklonjenost i jedne i druge, pokazal je sosebno sijajno v operi „Don Juan“, v kateri je pel partijo Oktavija. Ta uloga je zelo nevhvaležna in le izboren pevec, ki ima tudi dovolj umetniškega ukusa, more iz nje kaj napraviti. Gosp. Bučarju se je ta uloga izvrstno posrečila in to je posebno zanimivo že zategadelj, ker je merilo za njegovo napredovanje. „Westungarischer Grenzbote“ piše o g. Bučarju kot Oktaviju: „Veliko veselje nam je napravil g. Bučar kot Don Ottavio. Lepo in s plemenitim zanosom pel je krasne melodije Mozartove s pristno pijeteto kot pravi umetnik. G. Bučar je jedina svetla zvezda mej moškimi člani naše opere.“ — „Pressburger Zeitung“ pa piše: „Trdi se: Oktavij v „Don Juanu“ je izgubljena uloga. To ni res in g. Bučar je to muzikalno resnico neovržno dokazal in to ob neprestanem, burnem odobravanju publike. Izbornost tega dokaza ne poskusi vsak sam. Kdor začetkom pevske karijere „Oktavija“ tako lepo poje, ta si sme s polno pravico lastiti častni naslov umetnik.“ — To sta gotovo jako laskavi kritiki in iskreno čestitamo vrlemu našemu rojaku na tem uspehu.

— (Ljubljanski obrti) pričetni meseca oktobra letos: Andrej Marčan, Josip Ham in Ivan Jager, mesarski obrt; Helena Prošé, prodaja koštanja in sadja; Josip Keržič, pekarski obrt; Frančišek Oblak, prodaja premoga; Matija Dremelj, prodaja moke na drobno; Frančišek Treun, trgovina z jeljem; Frančiška Schiffer, prodaja drv; Frančiška Lekan, branjerija.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 25. do 29. oktobra. Novorojencev je bilo 13 (= 21.9‰), umrlih 14 (= 23.4‰); mej njimi za dušljivim kašljem 1, za jetiko 3, valed mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 9. Mej umrlimi bilo je tujcev 5 (35.7‰), iz zavodov 7 (50‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli za grižo 6, za oslovskim (dušljivim) kašljem 2.

— (Novi novci.) V peneznici na Dunaji pričeli so že kovati nove novce po 20 kron. V kratkem začno kovati novce po 20 vinarjev. Uzorci za novce po jedno in deset kron in za vinarje bodo tudi kmalu gotovi. Načrt zakona, s katerim se bodo iz prometa sklicali komadi po četrt goldinarja, predložil se bode obema zbornicama še tekom tega leta. Komadi po 20 in 10 krajcarjev pa se bodo administrativnim potom sklicali iz prometa. Nove

krone se bodo baje začele izdajati že dne 8. t. m. toda le v zamembo z zlatom.

— (Kolera na Kranjskem.) Graški „Tagespošti“ naznanja uradni „Korrespondenzbureau“, da se je v vasi Vrh, občina Leskovec v Zatiškem okraju, pojavila sumna bolezen. Bolnik je umrl, sekcija pa ni pokazala neopravičenosti suma, da je dotičnik preminol za kolero.

— (Letni izpit na vinarski, sadjarski in kmetijski šoli v Grmu pri Novem mestu) vršil se je dne 29. oktobra. Pri izpitu so bili navzočni dež. odbornik g. dr. Jos. Vošnjak, poslanca gg. prof. Šuklje in vit. Langer ter g. dr. A. Poznik. Za izpit zglasilo se je 22 učencev, kateri so sploh jako dobro odgovarjali in dokazali, da so si na tem zavodu pridobili mnogo koristnega in temeljitega znanja. Za prihodnje leto zglasilo se je doslej šele deset učencev, mej njimi zamo jeden Dolenjec.

— (Razstava govedi v Novem mestu.) Dne 25. oktobra bila je prva okrajna razstava goveje živine v Novem mestu. Prignalo se je vsega vkupej čez 100 glav živine, za premije pa je tekmovalo 88 glav in sicer 12 bikov, 48 krav s štirimi teleti in 25 telic. Največ živine je bilo iz Novomeškega in iz Žužemberškega okraja. Vsa razstava je bila dokaz, da napreduje živinoreja na Dolenjskem kaj lepo. Dolenjski veleposestniki odlikovali so se na razstavi — razven jednega — po svoji odsotnosti. Za bike razdelilo se je pet premij, za krave štiri in za telice tudi pet.

— (Legar) se je pokazal epidemično v vasi Zagorica v Kočevskem okraju. Zbolelo je v kratkem času 25 oseb, umrle so 3, ozdravelo jih je 6 in 16 oseb je še bolnih.

— (Postojinska „Čitalnica“) priredi v nedeljo, 6. t. m., veselico, pri kateri se bode predstavljala veseloigra v 2 dejanjih: „Ona me ljubi“, češki spisal G. Pfeiler-Moravský. Po igri bode ples in prosta zabava. Ustopnina: Za ude od osebe 30, za družino 50 kr. Neudje plačajo za osebo 50, za družino 80 kr. Začetek točno ob 8. uri zvečer. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

— (Volitve v okrajni zastop Marenbreški) so končane in sicer so voljeni sami pristni nemškutarji, ker se narodna stranka volitve ni udeležila, niti v kmetijskih občinah.

— (Domača umetnost) Slikar in stolne cerkve koralist gosp. Miroslav Tomec v Mariboru zgotovil je za cerkev v Št. Vidu nad Ljubljano dve lepi sliki: „Srce Jezusa in Marije“, ki se sploh hvalita. Domačega umetnika smemo priporočati prav toplo.

— (Begun.) V torek pobegnil je brambovec Štef. Verne iz Mariborske brambovske vojašnice. Skril se je v gozdu blizu domače svoje vasi v Dežnem. Ko ga je tam zasačil orožnik Poličanske postaje, ko je Verne ravno kostanj pekel, zbežal je begun in kliče: „Živega me ne bodele dobili,“ prerezal si je z britvijo vrat. Malo minut pozneje bil je mrtev.

— (Veliko novo palačo) dal bode zgraditi avstrijski Lloyd v Trstu, na mestu, kjer stoji zdaj nekdanja Ritterjeva hiša na „Piazza della dogana“. V novem poslopju bodo tudi prostori in dvorane za raznovrstne javne produkcije. S to zgradbo se bode imenovani prostor izdatno olepšal.

— (Cela rodovina z gobami otrovana.) V Trstu kupil je delavec Janez Vuga od necega delavca gob, katere je ta nabral v gozdu. Ko so snedli on, žena njegova in trije otroci zvečer te gobe, pokazali so se pri vseh znaki otrovanja. Le hitri pomoči zdravnika se je zahvaliti, da stvar ni mela resnih posledic.

— (Veselica pevskega društva „Veslesila“ v Škednju) v okolici Tržaški vršila se je v nedeljo prav lepo in je došlo mnogo občinstva, domačega in iz mesta. Pevski zbor, prebivši vse krize in zapreke, je zopet tako močen, da je veselje in šteje nad 30 pevcev. Vse točke pel je zbor na občno zadovoljnost. V deklamaciji „Ubežni kralj“ odlikovala se je mlada Vekoslava Godinova. Kakor vselej in povsod, sodeloval je prav izborno tudi tamburaški zbor „Tržaškega Sokola“. Igro „Blaznica v prvem nadstropju“ izvršili so domači diletantje prav povoljno. Po končanem vsposredu bila je živahna prosta zabava in ples.

— (Tatvine na železnici.) Poslednja leta so se dogajale na železniški progi mej Korminom in Trstom večkrat tatvine v vagonih in so razne stranke se oglašale zaradi teh tatvin, ne da bi se bilo moglo na sled priti tatu. Konečno pa

so ga vender le zasledili in dejali pod ključ. Bil je nadsprevodnik južne železnice Franc M., pri katerem so našli razne ukradene stvari. Mej vožnjo zapiral se je M. v vagon, kjer je bila prtljaga in odpiral s ponarejenimi ključi kovčega. Ko je pobral iz njih, kar se mu je zdelo, zaprl jih zopet. M. je oženjen in oče 6 otrok ter je obstal, da je res izvršil razne tatvine na navedeni način.

— (Sedemdesetletni samomorilec — zaradi nesrečne ljubezni!) V Kopru zastupil se je 70letni Peter Tamplenizza in sicer — zaradi nesrečne ljubezni! Ostavil je ženo in otroka. Tu je pač umestna nemška prislovica, „da starost ne zabrani norost!“

— (Kolera na Hrvatskem) in to v Jasenovcu je bila uradno konstatovana. Mej umrlimi je tudi tamošnji občinski zdravnik. Tudi iz nekaterih drugih krajev poročajo se o sumnih slučajih.

— (Pri nesreči v cerkvi v Vinigori) v Hrvatskem Zagorji, o kateri smo poročali včeraj, bilo je 14 mrtvih, mnogim pa so bile v grozni gneči polomljene roke ali noge. Žalost prebivalstva je neizmerna. Nesrečne žrtve pokopali so v ponedeljek.

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“ — glasilo „Slov. učiteljskega društva v Ljubljani“ ima v 21. št. nastopno vsebino: Nepomuk: O organizacijskem statutu za šolske vrte. — Ivo Trošt: Pouk v jednorazrednicah. — Važna uradna naredba za obrtne nadaljevalne šole. — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Književnost. Dopisi. Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica.

— Album v spomin Krištofu Kolumbu. Italijanska pisateljica Angelo Gubernatis in Cecilio Vallardi izdala sta sijajno knjigo, ki ima naslov: „Albo di onoranze internazionali a Cristoforo Colombo“. Album obsega kakih 700 faksimilov pisateljev, pesnikov, učenjakov in umetnikov vsega sveta, ki slavé pogumnega odkritelja novega sveta. V prozi in v verzih, v glasbenih notah in v podobah, v mrtvih in živih evropskih in izvanevropskih jezikih z različnimi pisavami oznanjuje se v tej knjigi slava Kolumbova. Na čelu spisov so oni diplomatov na dvoru kralja Umberta, za njimi so učenjaki italijanski, potem pa avstro-ogerski. Izmej jugoslovanskih učenjakov in pisateljev nahajajo se imena: biskup Strossmayer, konte Vojnović, prof. Vrbanić, dr. Fr. Marković itd. Jako zanimiva knjiga izšla je v Rimu in v Milanu.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 3. novembra. „Wiener Zeitung“ prijavlja razglasilo namestnikovo, da je kolera na Dunaji popolnoma ponehala, ker se tekom osmih dnij ni primeril noben nov slučaj te bolezni.

Solnograd 3. novembra. Nadvojvoda Karol Ludovik se je odpeljal k pogrebu kraljice Olge v Stuttgart.

Wildpark 3. novembra. Cesar se je odpeljal v Stuttgart.

Carmaux 3. novembra. Delavci začeli danes zjutraj zopet delati.

London 3. novembra. Gladstone in Rosebery odklonila povabilo na banket v čast lord-majorja, določenem na 9. t. m.

Razne vesti.

* (Dvojna združena svetovna razstava) v Bruselji in v Antverpenu kakor so za l. 1895. je nameravali prirediti se menda ne bode uresničila. V Antverpenu so že pričeli s pripravljalnimi deli in nečejo odnehati, da prirede razstavo sami. V Bruselji pa nedostaja prostora in kapitala in tudi razstavljalcev. Bržkone bodo torej v Bruselji le priredili kako specijelno razstavo in k slavnostim vabili obiskovalce Antverpenske razstave.

* (Redki jarci.) V Hercegovini kupil je neki posestnik od Turčina tri jarce, po 90 kilogramov težke, ki imajo rogove po jeden meter dolge in na meter široko narazen stoječe.

* (Smrt pri borbi z bikom.) V Sevilli na Španskem bil je te dni smrtno ranjen slavni toreador Espartero. Ko je že zabodel z znano spretnostjo dva bika in je hotel tretjemu zadati smrtni sunek, zagnal se je bik proti njemu in mu zabodel roge sedem centimetrov globoko v život. Espartera odnesli so smrtno ranjenega.

Zahvala.

Učiteljsko društvo za Kranjski šolski okraj se zлага popolnoma z nazori, koje je razvijal na Svetčevem banketu gospod V. Ribnikar, predsednik „Zaveze“ slov. učit. društva. Z zadovoljenjem je bralo slovensko učiteljstvo njegov dobro premišljeni govor. Zato je spolnilo naše društvo le svojo dolžnost, ako je pri obnem zboru z odobravanjem jednoglasno sprejelo nasvet, da se gospodu V. Ribnikar-ju izreče priznanje in najiskrenejšo zahvalo za njegov izvrstni govor, v kojem je branil čast in veljavo učiteljstva, in ob jednem pojasnil svoje, kakor tudi stališče ogromne večine slov. učiteljstva napram sedanjim javnim vojavom.

V Kranji, dné 25. oktobra 1892.

Za odbor: **L. Jelenc,** predsednik. **Fr. Luznar,** tajnik.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nego	Mo- krina v mm.
2. nov.	7. zjutraj	732.4 mm.	9.0° C	sl. vzh.	obl.	12.7 mm.
	2. popol.	730.9 mm.	11.4° C	sl. sev.	dež.	
	9. zvečer	730.8 mm.	11.0° C	sl. szh.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 10.5°, za 3.5° nad normalom.

Dunajeka borza

dné 3. novembra t. l.

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 96.65	—	gld. 96.65
Srebrna renta	96.45	—	96.45
Zlata renta	114.85	—	114.90
5% marcna renta	100.30	—	100.30
Akcije narodne banke	986.—	—	982.—
Kreditne akcije	310.50	—	310.50
London	119.70	—	119.70
Srebro	—	—	—
Napol.	9.53	—	9.53
C. kr. cekini	5.70	—	5.70
Nemške marke	58.75	—	58.77 1/2

Terezija Fortuna javlja žalostnim srcem v svojem ter v imenu svojih otrok tužno vest o smrti iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

FRANA FORTUNE

kateri je danes ob 3. uri popoldne, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 65. letu dōbe svoje, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb bode v petek, dné 4. novembra, ob 3. uri popoldne.
Prerano umrlega priporočamo v blag spomin in molitev. (1224)

V Zatičini, dné 2. novembra 1892.

MEJNARODNA PANORAMA

v „Tonhalle“.

Od danes do prihodnjega petka

IV. serija: (1167—9)

Betlehem, rojstvo Jezusovo, Jeruzalem, Božji grob, nadalje Egipt, Carigrad, Atene, Neapelj, Pompeji, Paris itd. itd.

Ustopenia 10 kr., otroci in vojaki 5 kr.

Pristno in izvrstno

istrsko črno in belo vino

prodaja po 16 kr. liter in više, sigurno postavljeno na tukajšnji kolodvor (1219—1)

Gvidon Černič, Dinjan, Istra.

Giuseppe grof Bearzi

Mici grofica Bearzi, porojena **Calderaris**

poročena.

(1220)

V Trstu, dné 29. oktobra 1892.

MAGGIJEVA zabela za juhe

pri **J. Buzzolini-ju.**

(1099)

Mlad izurjen pisar

zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, želi ustopiti v kako pisarno. — Več pove iz prijaznosti upravištvu „Slovenskega Naroda“. (1218—1)

COGNAC

star, pristen. Naravnost iz Cognac-a (Francosko). Zdravniki ga priporočajo kot sredstvo, ki posebno krepiča slabotne, bolne in prebolele. Mala steklenica 3/10 litra 1 gld. 75 kr.; velika steklenica 4/10 litra 3 gld.

Piccoli-jeva lekarna

„Pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (59—11)

Aviso.

S tem se opozarja na razglas, objavljen v „Slovenskem Narodu“ z dne 27. oktobra 1892, št. 246, zaradi

prodaje nerabljivih vrst, zatem raznih odpadkov od sukna, platna in usnja pri c. in kr. monturnem zalagališču št. 3 v Gradci.

Natančnejih pogojev moči je poizvedeti pri c. in kr. monturnem zalagališču št. 3 v Gradci, kjer se tudi lahko ogledujejo predmeti, namenjeni za prodajo. (1195—1)

Velika
50krajcarska
loterija.

Glavni dobitke

75.000 gld.

Srečke po 50 kr. priporoča **J. C. MAYER.**

(1207—2)

Glavnega zastopnika

za **Ljubljano** in okolico s stalno plačo in provizijo išče tuzemska zavarovalna družba prvega reda, ki goji vse stroke zavarovanja in je zastopana v Ljubljani že mnogo let. Prednost se daje takim osebam, ki imajo obširnih koneksij in dobrih referencij in ki se hoté povsem posvetiti zavarovalni stroki. (1223—1)

Prijazne ponudbe pod šifro „H. L. 4“ naj se pošiljajo upravištvu „Slovenskega Naroda“.

Gostilna „Pri avstrijskem cesarji“.

Vsak petek

sveže morske ribe

izvrstni sladki

PROSEKAR

kakor tudi istrska, dolenska in hrvatska vina priporoča (1168—3)

Ivan Tosti, gostilničar.

Zaloga piva.

Najudaneje podpisani uljudno naznanja visoki gospodi in velecejenemu p. n. občinstvu, da je od **1. novembra t. l.** dalje svojo

zalogo piva

gospodu

Ivanu Hafner-ju

pivarna, Sv. Petra cesta št. 47

za mesto Ljubljano odstopil in prosi spoštovane odjemnike, da se pri svojih naročbah vselej le direktno do imenovane zaloge piva obračati blagovolé.

Z velespoštovanjem

Teodor Fröhlich

lastnik pivovarne na Vrhniki.

Z ozirom na spredaj stoječe, priporočam se velespoštovanim gg. naročiteljem in velecejenemu p. n. občinstvu najbolje z zagotovitom, da bodem cenjena naročila izvrševal kar najvestneje ter opomnim, da se vsa piva, bodisi v steklenicah ali v sodih, brez daljnih troškov v hišo postavljajo.

Z velespoštovanjem udani

Ivan Hafner

(1221—1)

lastnik pivarne, Sv. Petra cesta št. 47.